

NTLs tariffpolitiske uttalelse 2020

Hovedtariffoppgjøret 2020 foregår i en situasjon hvor vedvarende kutt i offentlige budsjetter skaper en usikker framtid for arbeidstakere i både privat og offentlig sektor. Regjeringen prioriterer skattekutt til de som allerede har mest framfor å satse på fellesskapet. Dette virker negativt på sysselsettingen samt på utvikling og forbedring av velferdsstaten. Det er stort behov for investeringer og vedlikehold i offentlig sektor og en tydelig satsing på grønn omstilling. En koordinert lønnsdannelse og et godt inntektspolitisk samarbeid har vært viktige bidrag til at vi har verdens høyeste produktivitet. Kollektive landsomfattende tariffavtaler er en viktig forutsetning for å sikre alle medlemmer en rettferdig og god lønnsutvikling.

I mange av våre tariffområder øker lønnsforskjellene. Prosentvise tillegg og store lederlønnstillegg har medført at de høyest lønte har fått mer ut i kroner og øre enn de midlere og lavest lønte. For å hindre større ulikhet må oppgjøret gis som sentrale generelle tillegg. Generelle kronetillegg vil best bidra til å minske lønnsforskjellen mellom de høyest og lavest lønte og mellom kvinner og menn.

Likelønn, lavtlønn og lederlønn

NTL vil medvirke til en fortsatt høy sysselsetning. Arbeidstakerne må sikres en størst mulig andel av verdiskapingen. NTL vil arbeide for lik lønn for likt og likeverdig arbeid. NTL vil fjerne lønnsforskjeller som skyldes kjønn, etnisk bakgrunn eller tradisjoner. Den solidariske lønnspolitikken ligger fast. Tariffoppgjøret skal gi rom for kjøpekraftforbedring. NTL krever at ingen voksne arbeidstakere i hel stilling skal tjene mindre enn 90 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Ledere og andre grupper som ikke er omfattet av kollektive forhandlinger skal ikke ha større tillegg enn det som avtales i tariffoppgjøret

Omstilling

Offentlige tjenester skal utføres av offentlig ansatte. NTL vil motsette seg at Storting og regjering gjennom organisasjonsendringer og outsourcing fraskriver seg styring og kontroll over offentlige tjenester. Samfunnsoppgaver som er konkurranseutsatt må tas tilbake i statlig regi. De siste årenes budsjettkutt har ført til nedbemanning i mange virksomheter. NTL krever at de ansatte skal beholde sine lønns- arbeids, og pensjonsvilkår ved alle omstillinger, også ved utskilling av virksomheter eller endrede eierforhold.

Klima og miljø

Klimakrisen er vår tids største utfordring. De sentrale partene må i fellesskap se på hvordan vilkårene i tariffavtalene kan bidra til en fordeling av verdiskapingen som legger til rette for bærekraftig utvikling og samtidig sikrer rettferdig fordeling.

Arbeidstid

Normalarbeidsdagen er en forutsetning for et arbeidsliv som ivaretar en hensiktsmessig balanse mellom hvile-, arbeids- og fritid. Dette krever tilstrekkelig bemanning og gode vernebestemmelser som omfatter alle arbeidstakere. Et arbeidsliv for heltid og lange karrierer forutsetter gode medbestemmelsesordninger og et tydelig skille mellom arbeid og fritid. NTL vil at arbeidstidsbestemmelsene i tariffavtalene styrkes slik at arbeidstakerne vernes og kompenseres ytterligere når belastende arbeidstider benyttes. Liberalisering av arbeidstidsreguleringer og individuelle avtaler slik Arbeidstidsutvalget foreslår svekker den enkelte arbeidstakers vern. Arbeidslinja og pensjonsreformer gjør det nødvendig å prioritere kampen for 6-timers arbeidsdag.

Kompetanse

Kravene til formell utdanning har økt betraktelig de siste årene, også ved omstilling og endringer i virksomhetene. De ansattes real- og formalkompetanse må verdsettes. Den raske utviklingen av ny teknologi endrer krav til kompetanse. Mulighetene for kompetanseutvikling i arbeidslivet og samt etter- og videreutdanning må forbedres.

Pensjon

NTL vil sikre pensjonsrettighetene i alle tariffområdene. Tjenestepensjon skal reguleres i tariffoppgjørene og endringer i eksisterende ordninger skal bare gjøres ved enighet mellom partene. Pensjonsordningene skal gjelde for alle ansatte og det skal gis pensjonsopptjening fra første krone.

Statistikk

NTL krever åpenhet om lønn og lønnsvilkår for alle ansatte. Det må finnes tilstrekkelige lønnsstatistikk for å understøtte forhandlingene i alle avtaleområder.

Særskilt om staten

NTL vil sikre alle statsansatte lønnsutvikling og jobber for at mest mulig av midlene fordeles på sentralt nivå gjennom generelle tillegg. Dette sikrer også streikerett på fordeling av lønnsmidlene. NTL krever derfor at det ikke settes av midler til lokale forhandlinger i 2020 og at tilleggene gis som sentrale, generelle kronetillegg.

Det skal være like lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i staten. Statens lønns- og forhandlingssystem skal gi like rammevilkår for alle statlige virksomheter, samtidig som partene har stort lokalt handlingsrom til å utforme omforent lokal lønnspolitikk. NTL mener et sentralt fastsatt system er effektivt og bidrar til kontroll med lønnsutviklingen. For at lønssystemet skal fungere godt over tid er det viktig at alle elementer i systemet vedlikeholdes og utvikles i forhandlinger, herunder a-lønnstabellen og lønnsrammer. Verdien av lønnstrinn må utjevnes. NTL krever en hovedtariffavtale i staten hvor partene er likeverdige på alle nivå, har tillitsskapende og kjente tvistemekanismer og streikerett også på lønn og fordeling. NTL krever at lønssystemet i staten ivaretar statens særpreg.

NTL mener at utgangspunktet for avlønning først og fremst skal være arbeidsoppgaver og ansvar samtidig som både utdanning og realkompetanse må verdsettes. Ansiennitet skal vektlegges. NTL krever at lønns- og forhandlingssystemet i staten i framtiden må bidra til å minske forskjellene mellom kvinner og menns lønn, utjevne forskjeller mellom de høyest- og lavest lønte samt sikre de ansatte en lønnsutvikling.

Særskilt om overenskomstsektoren

NTL krever at tillitsvalgte får innsynsrett i alle ansattes arbeidsforhold, lønn og arbeidsavtaler. NTL krever at det forhandles på bakgrunn av virksomhetens samlede lønnsmasse. Den lokale lønnsdannelsen må skje i forhandlinger mellom partene med reelle tvistemuligheter, og forhandlingene skal skje mellom likeverdige parter.

Stortinget har åpnet for bruk av midlertidig tilsetning uten vilkår. Dette vil særlig ramme unge arbeidstakere og sårbare grupper. Trygghet i ansettelsesforholdet er et viktig gode. NTL legger til grunn at partene i våre områder skal begrense bruken av midlertidige tilsetninger og ta dette inn i tariffavtalene.